

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

22 декември 2022 година*

„Обжалване — Институционално право — Членове на Европейския парламент — Загуба на правото на дадено лице да бъде избрано поради постановяване на осъдителна присъда — Обявяване на мястото на член на Европейския парламент за свободно — Искане за предприемане на спешни действия за потвърждаване на имунитета на член на Европейския парламент — Жалба за отмяна — Недопустимост“

По дело C-115/21 P

с предмет жалба на основание член 56 от Статута на Съда на Европейския съюз, подадена на 25 февруари 2021 г.,

Oriol Junqueras i Vies, с местожителство в Сан Хуан де Вилаторада (Испания), представляван от M. Marsal i Ferret и A. Van den Eynde Adroer, abogados,

жалбоподател,

като другата страна в производството е:

Европейски парламент, представляван от N. Görlitz и J.-C. Puffer,

ответник в първоинстанционното производство,

подпомаган от:

Кралство Испания, представлявано от S. Centeno Huerta,

встъпила страна в производството по обжалване,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: C. Lycourgos, председател на състава, L. S. Rossi, J.-C. Bonichot (докладчик), S. Rodin и O. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

* Език на производството: испански.

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 юни 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 С жалбата си г-н Oriol Junqueras i Vies иска отмяна на определението на Общия съд на Европейския съюз от 15 декември 2020 г., Junqueras i Vies/Парламент (Т-24/20, наричано по-нататък „обжалваното определение“, EU:T:2020:601), с което последният отхвърля като недопустима жалбата му за отмяна, от една страна, на декларацията, с която се взема предвид освобождаването на мястото му като член на Европейския парламент, обявена от председателя на Парламента в пленарно заседание от 13 януари 2020 г. (наричана по-нататък „декларацията от 13 януари 2020 г.“), и от друга страна, на твърдяното отхвърляне от последния на искането за предприемане на спешни действия за потвърждаване на имунитета на жалбоподателя, направено на 20 декември 2019 г. от г-жа Riba i Giner, европейски депутат, на основание член 8 от Правилника за дейността на Парламента (наричано по-нататък „отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г.“).

Правна уредба

Протоколът за привилегиите и имунитетите

- 2 Глава III от Протокол (№ 7) за привилегиите и имунитетите на Европейския съюз, приложен към Договора за ЕС и Договора за функционирането на ЕС (наричан по-нататък „Протоколът за привилегиите и имунитетите“), озаглавена „Членове на Европейския парламент“, включва по-специално член 9 от този протокол, който гласи:

„По време на сесиите на [Парламента] неговите членове притежават:

- а) на територията на тяхната собствена държава — имунитетите, предоставяни на членовете на националните парламенти;
- б) на територията на всяка друга държава членка — имунитет от всякаква форма на задържане или съдебно производство.

Имунитетът действа по подобен начин и по отношение на горепосочените членове по време на тяхното пътуване до и от мястото на заседанието на [Парламента].

Не може да има позоваване на имунитета, когато член на парламента бъде заловен на мястото на извършване на нарушението и имунитетът не е пречка за [Парламента] да упражни правото си за отнемане на имунитета на някой от неговите членове“.

Актът за избирането

- 3 Член 6, параграф 2 от Акта за избирането на членове на Европейския парламент чрез всеобщи преки избори, приложен към Решение 76/787/ЕОВС, ЕИО, Евратом на Съвета от 20 септември 1976 г. (ОВ L 278, 1976 г., стр. 1; наричан по-нататък „първоначалната редакция на Акта за избирането“), изменен с Решение 2002/772/ЕО, Евратом на Съвета от 25 юни и 23 септември 2002 г. (ОВ L 283, 2002 г., стр. 1 и ОВ L 228, 2009 г., стр. 47, наричан по-нататък „Актът за избирането“), предвижда:

„Членовете на [Парламента] се ползват от привилегиите и имунитетите, приложими за тях съгласно [Протокола за привилегиите и имунитетите]“.

- 4 Член 7 от Акта за избирането гласи:

„1. Качеството на член на [Парламента] е несъвместимо с това на:

- член на правителството на държава членка,
- член на Европейската комисия,
- съдия, генерален адвокат или секретар на Съда или на Общия съд,
- член на Изпълнителния съвет на Европейската централна банка,
- член на Европейската сметна палата,
- Европейски омбудсман,
- член на Европейския икономически и социален комитет,
- член на Комитета на регионите,
- член на комитети или на други органи, създадени по силата на Договорите за създаване на Европейската икономическа общност и Европейската общност за атомна енергия, с цел управление на фондовете на Общностите или изпълнение на постоянни преки административни задачи,
- член на Съвета на директорите, Управителния комитет или на персонала на Европейската инвестиционна банка,
- действащо длъжностно лице или служител на институциите на Европейския съюз или на специализираните органи, създадени към тях, или на Европейската централна банка.

2. Считано от изборите за [Парламента] през 2004 г. качеството на член на [Парламента] е несъвместимо с това на член на националния парламент.

[...]

3. Освен това всяка държава членка може да разшири обхвата на приложимите на национално равнище хипотези на несъвместимост при условията, предвидени в член 8.

[...]“. [неофициален превод]

5 Съгласно член 8 от този акт:

„При спазване на разпоредбите на настоящия акт изборителната процедура във всяка една от държавите членки се урежда от разпоредбите на националното право.

Тези разпоредби на националното право, които може, ако е уместно, да отчитат особеностите в държавите членки, не трябва като цяло да засягат пропорционалния характер на изборителната система“.

6 Член 12 от посочения акт гласи:

„[Парламентът] проверява пълномощията на членовете на [Парламента]. За тази цел той взема предвид резултатите, официално оповестени от държавите членки, и се произнася по всеки спор, възникнал във връзка с разпоредбите от настоящия акт, с изключение на споровете, възникнали във връзка с националните разпоредби, към които той препраща“ [неофициален превод].

7 Съгласно член 13 от същия акт:

„1. Мястото се овакантива, когато мандатът на член на [Парламента] приключва след оставка, в случай на смърт или при отнемане на мандата.

2. При спазване на останалите разпоредби на настоящия акт всяка държава членка определя подходящи процедури за заемане на всяко място, което се оваканти по време на петгодишния срок, посочен в член 5, за остатъка от този период.

3. Когато законодателството на държава членка изрично предвижда възможността за отнемане на мандат на член на [Парламента], мандатът приключва при условията на разпоредбите на това законодателство. Компетентните национални органи информират [Парламента] за това.

4. Когато едно място се оваканти след подадена оставка или в случай на смърт, председателят на [Парламента] незабавно информира компетентните органи на съответната държава членка“.

Правилникът за дейността

8 Член 3 от Правилника за дейността на Парламента (наричан по-нататък „Правилникът за дейността“), озаглавен „Проверка на пълномощията“, гласи:

„1. След провеждането на общи избори за [Парламента] председателят отправя покана до компетентните органи на държавите членки незабавно да съобщят на Парламента имената на избраните членове на ЕП, за да могат всички членове на ЕП да участват в заседанията на Парламента от откриването на първото заседание след изборите.

[...]

„3. Въз основа на доклад на компетентната комисия Парламентът пристъпва незабавно към проверка на пълномощията и се произнася по действителността на мандата на всеки от новоизбраните членове на ЕП, както и по евентуалните спорове, отнесени до него съгласно разпоредбите на [Акта за избирането], с изключение на споровете, които по силата на този акт попадат изключително в обхвата на националните разпоредби, към които той препраща.

[...]

6. Компетентната комисия следи всяка информация, която би могла да засегне правото да заема длъжността на член на ЕП или правото да заемат длъжността или класирането на заместниците, да бъде незабавно изпращана на Парламента от органите на държавите членки или на Съюза, като в случай на назначение се посочва датата на влизането му в сила.

Ако компетентните органи на държава членка образуват производство, което може да създаде пречка за избрания член на ЕП да заема длъжността, председателят [на Парламента] иска от тях редовно да бъде информиран за хода на производството. Председателят сезира компетентната комисия и по нейно предложение Парламентът може да приеме позиция по въпроса“.

- 9 Съгласно член 4, параграфи 2, 4 и 7 от Правилника за дейността, озаглавен „Продължителност на мандата на членовете на ЕП“:

„2. [...]

Ако компетентната комисия счете, че оставката е в съответствие с Акта [за избирането], мястото се обявява за свободно, считано от датата, посочена от подаващия оставка член на ЕП в официалния протокол, и председателят уведомява Парламента за това.

Ако компетентната комисия счете, че оставката не е в съответствие с Акта [за избирането], тя предлага на Парламента да не обявява мястото за свободно.

[...]4. Когато компетентните органи на държавите членки или на Съюза или съответният член на ЕП уведомят председателя за назначаване или избиране, което е несъвместимо с качеството на член на [Парламента] по смисъла на член 7, параграф 1 или 2 от [Акта за избирането], председателят уведомява Парламента за това, а Парламентът от своя страна обявява мястото за свободно, считано от датата на несъвместимостта.

Когато компетентните органи на държавите членки уведомят председателя за приключването на мандата на член на ЕП вследствие на допълнителна несъвместимост, установена съгласно законовите разпоредби на въпросната държава членка в съответствие с член 7, параграф 3 от [Акта за избирането], или вследствие на отнемане на мандата на члена на ЕП съгласно член 13, параграф 3 от въпросния акт, председателят уведомява Парламента, че мандатът на този член на ЕП е приключил на датата, съобщена от компетентните органи на държавата членка. Ако такава дата не е съобщена, датата на приключване на мандата е датата на уведомяването от тази държава членка.

[...]

7. Когато поемането или прекратяването на мандата се дължи на фактическа грешка или на опорочено съгласие, Парламентът може да обяви въпросния мандат за недействителен или да откаже да обяви мястото за свободно“.

10 Член 5 от Правилника за дейността, озаглавен „Привилегии и имунитети“, предвижда:

„1. Членовете на ЕП се ползват с привилегиите и имунитетите, установени в [Протокола за привилегиите и имунитетите].

2. При упражняването на правомощията си във връзка с привилегиите и имунитетите Парламентът се стреми да запази неприкосновеността си на демократична законодателна асамблея и да осигури независимостта на своите членове при изпълнението на техните функции. Парламентарният имунитет не е лична привилегия на отделния член на ЕП, а представлява гаранция за независимостта на Парламента като цяло и на неговите членове.

[...]“.

11 Член 7 от Правилника за дейността, озаглавен „Защита на привилегии и имунитет“, гласи:

„1. В случай, в които се твърди, че е било извършено или е на път да бъде извършено нарушение на привилегиите или имунитетите на действащ или бивш член на ЕП от страна на органите на държава членка може да бъде отправено искане в съответствие с член 9, параграф 1 за решение на Парламента дали тези привилегии или имунитети са били нарушени или има вероятност да бъдат нарушени.

2. По-специално такова искане за защита на привилегии и имунитети може да бъде отправено, ако се счете, че обстоятелствата биха съставлявали ограничение от административен или друг характер за свободното движение на членовете на ЕП, пътуващи от или към мястото на заседанията на Парламента, или ограничение от административен или друг характер за изразяването на мнение или упражняването на право на глас при изпълнението на задълженията им, или ако обстоятелствата биха попаднали в обхвата на член 9 от [Протокола за привилегиите и имунитетите].

[...]

5. В случаите, в които е взето решение да не се защитават привилегиите и имунитетите на даден член на ЕП, последният по изключение може да отправи искане за преразглеждане на решението, като представи нови доказателства в съответствие с член 9, параграф 1. Искането за преразглеждане е недопустимо, ако срещу решението е заведен иск по член 263 [ДФЕС] или ако председателят [на Парламента] счете, че предоставените нови доказателства не обосновават в достатъчна степен решение за преразглеждане“.

12 Член 8 от Правилника за дейността, озаглавен „Спешни действия на председателя за защита на имунитет“, гласи:

„1. В случай на задържане или ограничаване на свободата на придвижване на член на ЕП в явно нарушение на неговите привилегии и имунитети председателят на Парламента може, като неотложна мярка и след консултации с председателя и докладчика на компетентната комисия, по своя инициатива да предприеме действия за [потвърждаване] на привилегиите и имунитетите на съответния член на ЕП. Председателят [на Парламента]

уведомява компетентната комисия за предприетите от него действия и информира Парламента.

[...]

- 13 Член 9 от Правилника за дейността, озаглавен „Процедури, свързани с имунитета“, гласи:

„1. Всяко искане за снемане на имунитет, отправено до председателя [на Парламента] от компетентен орган на държава членка, или искане за защита на привилегии и имунитети, отправено до председателя от действащ или бивш член на ЕП, се обявява на пленарно заседание и се отнася за разглеждане от компетентната комисия.

2. Със съгласието на съответния член или бивш член на ЕП искането може да бъде отправено от друг член на ЕП, на който се разрешава да представлява съответния член или бивш член на ЕП на всички етапи от процедурата.

[...]

3. Комисията разглежда своевременно всички искания за снемане на имунитет или за защита на привилегии и имунитети, като същевременно отчита относителната им сложност.

4. Комисията прави предложение за мотивирано решение, с което препоръчва приемане или отхвърляне на искането за снемане на имунитет или за защита на имунитет и привилегии. Не се допускат изменения. Ако предложението бъде отхвърлено, за прието се счита решение в противоположен смисъл.

5. Комисията може да поиска от съответния орган да ѝ предостави всяка информация или обяснение, които тя счита за необходими, за да прецени дали имунитетът следва да бъде снет или защитен.

6. На съответния член на ЕП се дава право да бъде изслушан и той може да представя всякакви документи или други писмени доказателства, за които счита, че имат отношение към случая.

[...]

Председателят на комисията отправя покана за изслушване към члена на ЕП, като посочва дата и час. Съответният член на ЕП може да се откаже от правото си да бъде изслушан.

[...]

7. Когато се иска снемане или защита на имунитет на няколко основания, всяко от тях може да бъде предмет на отделно решение. По изключение в доклада на комисията може да се предложи снемането или защитата на имунитета да се прилага само по отношение на наказателно преследване, като до постановяването на окончателна присъда съответният член на ЕП не може да бъде арестуван или задържан и срещу него не може да се налага никаква друга мярка, която би му попречила да изпълнява функциите, присъщи на парламентарния мандат.

8. Комисията може да изрази мотивирано становище относно компетентността на въпросния орган и допустимостта на искането, но при никакви обстоятелства не може да се произнася относно вината или невинността на члена на ЕП, нито да се произнася по въпроса дали приписаните мнения или деяния на члена на ЕП дават основание за наказателно преследване, дори и ако при разглеждането на искането комисията подробно се е запознала с фактите по случая.

9. Предложението за решение на комисията се включва в дневния ред на първото заседание, следващо деня на внасянето му. По такова предложение не могат да се внасят изменения.

[...]

Без да се засяга член 173 [Правилника за дейността], член на ЕП, чиито имунитет и привилегии са предмет на обсъждане, няма право да се изказва при разискванията.

Съдържащото(ите) се в доклада предложение(я) за решение се подлага(т) на гласуване във времето за гласуване след разискванията.

След като Парламентът е обсъдил въпроса, всяко от предложенията, съдържащи се в доклада, се поставя на отделно гласуване. Ако някое от предложенията бъде отхвърлено, за прието се счита решение в противоположен смисъл.

10. Председателят [на Парламента] незабавно съобщава взетото решение на съответния член на ЕП и на компетентния орган на съответната държава членка, с молба да бъде информиран за всяко последващо развитие и постановени съдебни решения във връзка със съответните производства. След като получи тази информация, председателят [на Парламента] я предава на Парламента по начин, който счита за най-подходящ, ако е необходимо и след консултации с компетентната комисия.

11. Комисията се занимава с тези въпроси и обработва всички получени документи при най-голяма степен на поверителност. Комисията винаги разглежда исканията, свързани с процедури относно имунитета, на заседание при закрити врати.

12. Парламентът разглежда само искания за снемане на имунитета на свой член, които са му били предадени от съдебните органи или постоянните представителства на държавите членки.

[...]

14. Всяко запитване относно обхвата на привилегиите и имунитетите на член на ЕП, отправено от компетентен орган, се разглежда в съответствие с горепосочените разпоредби“.

Обстоятелствата по спора

- 14 Обстоятелствата по спора, изложени в точки 15—31 от обжалваното определение, могат да бъдат обобщени по следния начин.

- 15 Г-н Junqueras i Vies, е вицепрезидент на Gobierno autonómico de Cataluña (автономно правителство на Каталония, Испания) към момента на приемането от Parlamento de Cataluña (Парламент на Каталония, Испания) на Ley 19/2017 del referéndum de autodeterminación (Закон 19/2017 за референдума за самоопределяне) от 6 септември 2017 г. (DOGC № 7449A от 6 септември 2017 г., стр. 1) и на Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (Закон 20/2017 на Парламента на Каталония за юридически преход и учредяване на Републиката) от 8 септември 2017 г. (DOGC № 7451A от 8 септември 2017 г., стр. 1), както и на провеждането на референдума за самоопределяне от 1 октомври 2017 г., предвиден с първия от тези два закона, чиито разпоредби междувременно спират да се прилагат по силата на решение на Tribunal Constitucional (Конституционен съд, Испания).
- 16 След приемането на тези закони и провеждането на посочения референдум Ministerio fiscal (Прокуратура на Испания), Abogado del Estado (Държавна правна служба, Испания) и Partido político VOX (политическа партия VOX) образуват наказателно производство срещу няколко лица, сред които и г-н Junqueras i Vies, с обвинението, че са взели участие в процес на отделяне и са извършили престъпленията „бунт против установения конституционен ред“ или „бунт против действия на държавата“, „неподчинение“ и „присвояване на обществени средства“.
- 17 В досъдебната фаза на това наказателно производство спрямо г-н Junqueras i Vies е взета мярка за неотклонение задържане под стража с определение, прието на 2 ноември 2017 г. на основание член 503 от Ley de Enjuiciamiento Criminal (Наказателно-процесуален кодекс, Испания).
- 18 По време на съдебната фаза на посоченото наказателно производство жалбоподателят се явява като кандидат на изборите за Европейски парламент, проведени на 26 май 2019 г., и е избран за член на Парламента, както е видно от решението от 13 юни 2019 г. на Junta Electoral Central (Централна избирателна комисия) за „Обявяване на лицата, избрани за членове на Европейския парламент на изборите от 26 май 2019 г.“ (BOE бр. 142 от 14 юни 2019 г., стр. 62477), прието съгласно член 224, параграф 1 от Ley orgánica 5/1985 de Régimen Electoral General (Устройствен закон 5/1985 за общия изборен режим) от 19 юни 1985 г. (BOE бр. 147 от 20 юни 1985 г., стр. 19110, наричан по-нататък „испанският изборен закон“). Освен това с това решение Централната избирателна комисия разпределя между избраните лица, в това число и жалбоподателя, местата, с които разполага Кралство Испания в Парламента.
- 19 С определение от 14 юни 2019 г. Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания) отхвърля искането на жалбоподателя да получи специално разрешение за излизане от ареста под полицейско наблюдение, за да може да се яви пред Централната избирателна комисия и да положи клетвата за спазване на испанската конституция, както изисква член 224, параграф 2 от испанския изборен закон.
- 20 На 20 юни 2019 г. Централната избирателна комисия констатира, че жалбоподателят не е положил посочената клетва, и на основание член 224, параграф 2 от испанския изборен закон обявява, че мястото му в Европейския парламент е свободно и че той не може да се ползва от каквито и да било евентуални прерогативи, свързани с тази длъжност.

- 21 Жалбоподателят подава жалба пред Tribunal Supremo (Върховен съд) срещу посоченото в точка 19 от настоящото решение определение, в която се позовава на имунитетите, предвидени в член 9 от Протокола за привилегиите и имунитетите.
- 22 На 1 юли 2019 г. Tribunal Supremo (Върховен съд) решава да спре производството по жалбата и да отправи до Съда преюдициални въпроси по делото, по което е постановено решение от 19 декември 2019 г., Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115).
- 23 На 2 юли 2019 г. председателят на Парламента открива, в отсъствието на г-н Junqueras i Vies, първата парламентарна сесия след проведените на 26 май 2019 г. избори за Парламент.
- 24 На 4 юли 2019 г. г-жа Riba i Giner, европейски депутат, подава от името на г-н Junqueras i Vies искане до председателя на Парламента за приемане на спешни мерки въз основа на член 8 от Правилника за дейността за гарантиране на парламентарния имунитет на жалбоподателя.
- 25 На 22 август 2019 г. председателят на Парламента отхвърля това искане.
- 26 С решение от 14 октомври 2019 г. Tribunal Supremo (Върховен съд) осъжда г-н Junqueras i Vies, от една страна, на тринадесет години лишаване от свобода и от друга страна, на тринадесет години пълно лишаване от граждански права, което води до окончателна загуба на всичките му обществени функции длъжности, включително изборни, както и невъзможност да упражнява или да заема нови.
- 27 С решение от 19 декември 2019 г., Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115), Съдът отговаря на преюдициалните въпроси, споменати в точка 22 от настоящото решение. Той постановява, че лице, което официално е обявено за избрано за член на Парламента, докато е с мярка за неотклонение задържане под стража в наказателно производство за тежки престъпления, но на което не е разрешено да изпълни определени изисквания, предвидени във вътрешното право във връзка с обявяването му за избрано, нито да се яви в Парламента, за да участва в първата му сесия, се ползва с имунитет съгласно член 9, втора алинея от Протокола за привилегиите и имунитетите. Съдът уточнява, че този имунитет предполага да се снесе мярката за неотклонение задържане под стража, за да може съответното лице да се яви в Парламента и да изпълни там необходимите съгласно правото на Съюза формалности. Накрая, Съдът посочва, че ако счита, че тази мярка следва да продължи да действа и след като съответното лице е придобило качеството на член на Парламента, компетентният национален съд трябва във възможно най-кратък срок да поиска от Парламента да снесе имунитета на основание член 9, трета алинея от същия протокол.
- 28 На 20 декември 2019 г. г-жа Riba i Giner, европейски депутат, отново сезира от името на жалбоподателя председателя на Парламента с искане за приемане на спешни мерки въз основа на член 8 от Правилника за дейността за потвърждаване на имунитета на жалбоподателя (наричано по-нататък „искането от 20 декември 2019 г.“).
- 29 С решение от 3 януари 2020 г. Централната избирателна комисия обявява жалбоподателя за неизбираем поради осъждането му на лишаване от свобода с решението от 14 октомври 2019 г., посочено в точка 26 от настоящото решение. Жалбоподателят подава жалба срещу това решение до Tribunal Supremo (Върховен съд) и иска спиране на изпълнението му.

- 30 С определение от 9 януари 2020 г. Tribunal Supremo (Върховен съд) се произнася по последиците, които следва да се изведат от решение от 19 декември 2019 г., Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115), по отношение на образуваното срещу жалбоподателя наказателното производство. Той счита, че не следва да се отправя искане до Парламента за снемане на парламентарния имунитет на жалбоподателя, като се основава по-специално на факта, че когато жалбоподателят е бил обявен за избран, образуваното срещу него наказателно производство е приключило и разискванията са започнали. Според Tribunal Supremo (Върховен съд), тъй като жалбоподателят е придобил качеството на член на Парламента към момента, в който наказателното производство вече е било във фазата на постановяване на присъдата, той не можел да се позове на имунитет, за да попречи на продължаването на това производство. В диспозитива на своето определение Tribunal Supremo (Върховен съд) приема по-специално, че не следва да се разрешава придвижването на жалбоподателя до седалището на Парламента и освобождаването му от задържането, нито да се обявява недействителността на решението от 14 октомври 2019 г., нито пък да се отправя искане за снемане на имунитета до Парламента. Той решава също да съобщи определението си на Централната избирателна комисия и на Парламента. Същия ден тази юрисдикция решава да разгледа молбата за спиране на изпълнението на решението от 3 януари 2020 г. на Централната избирателна комисия по реда на обикновената процедура и отхвърля молбите на жалбоподателя за постановяване на особено спешни мерки.
- 31 На 10 и 13 януари 2020 г. г-жа Riba i Giner, европейски депутат, допълва искането от 20 декември 2019 г., подадено от името на г-н Junqueras i Vies, като иска от председателя на Парламента по-специално да откаже да обяви мястото на г-н Junqueras i Vies за свободно и представя допълнителни документи.
- 32 С декларацията от 13 януари 2020 г. председателят на Парламента съобщава в пленарно заседание, че тази институция взема предвид, първо, след постановяването на решение от 19 декември 2019 г., Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115), избора на жалбоподателя в Парламента, считано от 2 юли 2019 г., и второ, след решението на Централната избирателна комисия от 3 януари 2020 г. и определението на Tribunal Supremo (Върховен съд) от 9 януари 2020 г., факта, че мястото на жалбоподателя е свободно, считано от 3 януари 2020 г.

Производството пред Общия съд и обжалваното определение

- 33 С жалба, подадена в секретариата на Общия съд на 17 януари 2020 г., г-н Junqueras i Vies иска отмяна, от една страна, на декларацията от 13 януари 2020 г. и от друга страна, на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г.
- 34 С отделна молба от същия ден жалбоподателят подава искане за допускане на обезпечителни мерки на основание членове 278 и 279 ДФЕС, с което иска да се спре изпълнението на декларацията от 13 януари 2020 г. и на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г., да се разпорежи на председателя на Парламента да вземе всички необходими мерки, за да защити и приведе в действие привилегиите и имунитетите му и да защити основното му право да упражнява пълноценно функциите си на член на Парламента, и накрая, да се разпорежи на Кралство Испания да го освободи незабавно, за да може да изпълнява функциите си на член на Парламента.

- 35 С определение от 3 март 2020 г., Junqueras i Vies/Парламент (T-24/20 R, непубликувано, EU:T:2020:78), заместник-председателят на Общия съд отхвърля молбата за допускане на обезпечителни мерки с мотива, че не е изпълнено условието за *fumus boni juris*.
- 36 С определение от 8 октомври 2020 г., Junqueras i Vies/Парламент (C-201/20 P(R), непубликувано, EU:C:2020:818), заместник-председателят на Съда отхвърля жалбата на жалбоподателя срещу определението от 3 март 2020 г.
- 37 На 15 декември 2020 г. Общият съд приема обжалваното определение, с което уважава възраженията за недопустимост, повдигнати от Парламента в писмената му защита, и отхвърля исканията на г-н Junqueras i Vies за отмяна на декларацията от 13 януари 2020 г. и на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г. като насочени срещу актове, които не могат да бъдат предмет на жалба за отмяна по член 263 ДФЕС.
- 38 По-конкретно, що се отнася до искането за отмяна на декларацията от 13 януари 2020 г., Общият съд приема, че то е насочено срещу акт с чисто уведомителен характер, който не поражда правни последици за положението на г-н Junqueras i Vies, тъй като в съответствие с член 13, параграф 3 от Акта за избирането с него само се взема предвид отнемането на мандата на съответното лице, извършено единствено въз основа на националното право в резултат на постановяването на осъдителна присъда.
- 39 Що се отнася до искането за отмяна на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г., Общият съд приема, че тъй като липсва изрично решение за отхвърляне, това искане е насочено срещу несъществуващ акт. При условията на евентуалност и при всички положения Общият съд приема, че тъй като възможността за приемане на спешни действия за потвърждаване на имунитета на член на Европейския парламент, предоставена в член 8 от Правилника за дейността, е дискреционно правомощие на председателя на Парламента, което изключва правото да се изисква от него да предприеме такава действия, отхвърлянето на такова искане не може да се счита за обжалваем акт по смисъла на член 263 ДФЕС.

Производството пред Съда и исканията на страните

- 40 С решение на председателя на Съда от 9 юни 2021 г. Кралство Испания е допуснато да встъпи в подкрепа на исканията на Парламента.
- 41 С определение от 28 септември 2021 г. председателят на Съда отхвърля молбата за встъпване на г-н Carles Puigdemont i Casamajó и г-н Antoni Comín i Oliveres в подкрепа на исканията на г-н Junqueras i Vies.
- 42 С жалбата си г-н Junqueras i Vies иска от Съда:
- да отмени обжалваното определение,
 - да обяви за допустима жалбата, подадена до Общия съд,
 - да върне делото на Общия съд, който да се произнесе по все още неразгледаните основания, и

- да осъди Парламента да заплати съдебните разноси, свързани с производството по възражението за недопустимост по дело T-24/20 и с настоящото производство по обжалване.

43 Парламентът иска от Съда:

- да отхвърли изцяло жалбата като неоснователна, и
- да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноси, свързани с настоящото производство по обжалване.

По жалбата

44 Г-н Junqueras i Vies изтъква четири основания в подкрепа на жалбата си. С първите три основания той оспорва мотивите, с които Общият съд е счел за недопустимо искането му за отмяна на декларацията от 13 януари 2020 г. С четвъртото си основание той оспорва мотивите, с които Общият съд е счел за недопустимо искането му за отмяна на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г.

По допустимостта

Доводи на страните

45 Парламентът поддържа главно, че първото, третото и четвъртото основание за обжалване са недопустими, тъй като не отговарят на изискванията по член 256, параграф 1, първа алинея ДФЕС, член 58, първа алинея от Статута на Съда на Европейския съюз, член 168, параграф 1, буква г) и член 169, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, тъй като в тях не се указват достатъчно ясно оспорените части от мотивите на обжалваното определение и правните доводи в подкрепа на искането. Парламентът изтъква, че първото основание за обжалване е недопустимо и поради това че цели не да оспори възприетото от Общия съд тълкуване на член 13, параграф 3 от Акта за избирането, а тълкуването от Общия съд на решението на Централната избирателна комисия от 3 януари 2020 г., което е въпрос на преценка на фактите или тълкуване на националното право и не подлежи на контрол от Съда в рамките на производство по обжалване.

46 Жалбоподателят оспорва тези доводи.

Съображения на Съда

47 Макар да е вярно, че писмените бележки, развити от г-н Junqueras i Vies в подкрепа на първото, второто и четвъртото основание за обжалване, изглеждат объркани на места, следва да се констатира, че в жалбата се посочват критикуваните части от мотивите на обжалваното определение и се излагат достатъчно точно — за да може Съдът да се произнесе — правните доводи, с които жалбоподателят оспорва тези части.

- 48 Освен това, що се отнася до първото основание за обжалване, следва да се констатира, че с доводите си жалбоподателят цели да оспори не преценката на фактите или тълкуването на националното право, а възприетото от Общия съд тълкуване на Акта за избирането.
- 49 От това следва, че противно на поддържаното от Парламента, първото, третото и четвъртото основание за обжалване са допустими.

По първото, второто и третото основание

Доводи на страните

- 50 Както бе посочено в точка 44 от настоящото решение, първото, второто и третото основание, които следва да се разгледат заедно, са насочени срещу мотивите на обжалваното определение, с които Общият съд е приел, че искането на г-н Junqueras i Vies за отмяна на декларацията от 13 януари 2020 г. е недопустимо.
- 51 По-конкретно с първото си основание жалбоподателят упреква Общия съд, че е приел, че положението му трябва да се разглежда като несъвместимост или като отнемане на мандат по смисъла на член 7, параграф 3 и на член 13, параграф 3 от Акта за избирането, а всъщност то трябвало да се разглежда като несъвместимост, възникнала ex post, която не попада в обхвата на нито една от тези разпоредби. С второто си основание жалбоподателят поддържа, че Общият съд е допуснал грешка при прилагане на правото по отношение на член 4, параграф 7 от Правилника за дейността, който предвижда случаите, в които Парламентът може да откаже да обяви за свободно мястото на един от своите членове. Накрая, с третото си основание г-н Junqueras i Vies поддържа, че противно на постановеното от Общия съд, нито от членове 8 и 12 от Акта за избирането, нито от член 3, параграф 3 от Правилника за дейността следва, че Парламентът не може да оспорва решение на държава членка като разглежданото в настоящото дело.
- 52 Парламентът и Кралство Испания считат, че тези основания трябва да се отхвърлят.

Съображения на Съда

- 53 Следва да се отбележи, че съгласно член 7, параграфи 1 и 2 от Акта за избирането качеството на член на Парламента е несъвместимо с упражняването на изброените в тази разпоредба функции. Член 7, параграф 3 от този акт позволява на държавите членки да предвидят допълнителни хипотези на несъвместимост като разширят приложимите на национално равнище хипотези.
- 54 От своя страна член 13 от Акта за избирането урежда случаите, в които мястото на член на ЕП се освобождава поради подаване на оставка, смърт или отнемане на мандата на титуляря. Съгласно параграф 3 от същия член, когато отнемането на мандата е изрично предвидено в законодателството на държава членка, мандатът приключва при условията на това законодателство и националните органи уведомяват Парламента за това.
- 55 Член 4, параграф 4, втора алинея от Правилника за дейността уточнява, че когато компетентните органи на държавите членки уведомят Парламента за приключването на мандата на член на ЕП поради допълнителна несъвместимост по член 7, параграф 3 от

Акта за избирането или поради отнемане на мандата му на основание член 13, параграф 3 от Акта за избирането, председателят на Парламента уведомява Парламента, че мандатът на заинтересованото лице е приключил на датата, съобщена от националните органи.

- 56 Що се отнася, най-напред, до правното основание на декларацията от 13 януари 2020 г., от точки 57—67 от обжалваното определение е видно, че Общият съд е приел, че мандатът на г-н Junqueras i Vies като член на ЕП е приключил поради отнемане на мандата му по силата на националното право съгласно хипотезата, предвидена в член 13, параграф 3 от Акта за избирането. Макар в точки 57 и 58 от това определение Общият съд да споменава и член 7, параграф 3 от Акта за избирането, това се дължи единствено на факта, че член 4, параграф 4, втора алинея от Правилника за дейността предвижда едни и същи последици както при настъпването на допълнителна несъвместимост по смисъла на тази разпоредба, така и при отнемането на мандат по реда на член 13, параграф 3 от този акт.
- 57 По този начин, противно на поддържаното от жалбоподателя, Общият съд не е допуснал грешка относно правното основание на декларацията от 13 януари 2020 г. Всъщност, независимо от възприетата от националното право терминология, приключването на мандата на член на ЕП въз основа на това право поради осъдителна присъда действително представлява случай на отнемане на мандата по реда на член 13, параграф 3 от Акта за избирането (вж. в този смисъл, що се отнася до Акта за избирането в първоначалната му редакция, решение от 7 юли 2005 г., *Le Pen/Парламент*, C-208/03 P, EU:C:2005:429, т. 49), а не несъвместимост по смисъла на член 7 от този акт, тъй като не е резултат от неспазването на забраната за кумулиране на определени функции.
- 58 При тези обстоятелства Общият съд не може да бъде упрекнат, че е нарушил правото на жалбоподателя на ефективна съдебна защита или правото му на ефективни правни средства за защита и че произволно го е лишил от мандата му, като е приел, че правното основание на декларацията от 13 януари 2020 г. е член 13, параграф 3 от Акта за избирането.
- 59 Що се отнася, по-нататък, до свободата на преценка, с която разполага Парламентът по отношение на последиците, които следва да се изведат от отнемането на мандат по силата на националното право, следва, най-напред, да се припомни, че съгласно член 5, параграфи 1 и 2 и член 13, параграф 2 ДЕС Парламентът действа в границите на компетентност, които са му предоставени с Договорите.
- 60 Следва също да се уточни, че при липсата на единна избирателна процедура процедурата за избор на членове на Парламента се урежда във всяка държава членка от националните разпоредби, при спазване на разпоредбите на Акта за избирането в съответствие с член 8 от този акт.
- 61 От самия текст на член 13, параграф 3 от Акта за избирането и на член 4, параграф 4, втора алинея от Правилника за дейността следва, че когато място на член на Парламента се освободи в резултат на изрично предвидено в националното право отнемане на мандата му, мандатът се прекратява единствено въз основа на това право, а националните органи само уведомяват Парламента, че съответното лице е загубило качеството си на член на ЕП.
- 62 В този случай от практиката на Съда относно член 12, параграф 2 от Акта за избирането в първоначалната му редакция, която обаче е приложима към член 13, параграф 3 от Акта за избирането в редакцията му, приложима към спора, следва, че Парламентът не разполага с никаква свобода на преценка дали да обяви мястото за свободно съгласно националното

право (вж. в този смисъл решение от 30 април 2009 г., Италия и Donnici/Парламент, C-393/07 и C-9/08, EU:C:2009:275, т. 56), а ролята му се състои единствено в това да вземе предвид вече установеното от националните органи освобождаване на мястото (вж. в този смисъл решение от 7 юли 2005 г., Le Pen/Парламент, C-208/03 P, EU:C:2005:429, т. 50).

- 63 Всъщност именно компетентните национални съдилища, евентуално след отправяне на преюдициално запитване до Съда на основание член 267 ДФЕС, или Съдът, сезиран с иск за установяване на неизпълнение на задължения на основание член 258 ДФЕС, трябва да проверят съответствието с правото на Съюза на предвидената в националното право процедура за отнемане на мандата на член на Парламента (вж. в този смисъл определение на заместник-председателя на Съда от 8 октомври 2020 г., Junqueras i Vies/Парламент, C-201/20 P(R), непубликувано, EU:C:2020:818, т. 66).
- 64 Фактът, че за разлика от Акта за избирането в първоначалната му редакция, член 13, параграф 3 от Акта за избирането в редакцията му, приложима към спора, вече не използва израза „взема предвид“, не може да постави под въпрос предходния анализ, тъй като от самия текст на тази разпоредба, както и от текста на член 4, параграф 4, втора алинея от Правилника за дейността следва, че при отнемане на мандата, което е предвидено изрично в националното право, националните органи само уведомяват Парламента за прекратяването на мандата съгласно националното право.
- 65 За сметка на това Парламентът има по-активна роля, когато мандатът се прекратява в резултат на подаване на оставка или на смърт на някой от неговите членове, като в тези случаи съгласно член 13, параграф 4 от Акта за избирането тази институция сама трябва да обяви мястото за свободно и да уведоми за това националните органи (вж. в този смисъл решение от 7 юли 2005 г., Le Pen/Парламент, C-208/03 P, EU:C:2005:429, т. 50).
- 66 В този контекст възможността за Парламента да откаже да обяви мястото на един от своите членове за свободно в случай на фактическа грешка или на опорочено съгласие по смисъла на член 4, параграф 7 от Правилника за дейността, няма как да се упражни в случаите, в които Парламентът изначално не разполага с правомощието да обяви мястото за свободно. Както обаче бе посочено в точка 62 от настоящото решение, Парламентът не разполага с такова правомощие, когато мястото е освободено в резултат на отнемане на мандата по реда на член 13, параграф 3 от Акта за избирането.
- 67 В това отношение следва да се припомни, че Правилникът за дейността е вътрешноорганизационен акт, който не може, без да наруши йерархията на нормите, да предостави на Парламента правомощия, които не са му признати с нормативен акт, в случая с Акта за избирането (вж. в този смисъл решение от 30 април 2009 г., Италия и Donnici/Парламент, C-393/07 и C-9/08, EU:C:2009:275, т. 47 и 48).
- 68 С оглед на гореизложеното Общият съд във всички случаи не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че тази институция не може да се възползва от възможността, предвидена в член 4, параграф 7 от Правилника за дейността, за да откаже да обяви мястото на г-н Junqueras i Vies за свободно.
- 69 Както приема Общият съд в точка 60 от обжалваното определение, този анализ се потвърждава от текста на членове 8 и 12 от Акта за избирането и на член 3, параграф 3 от Правилника за дейността, които припомнят, че избирателната процедура се урежда от

националното право, и уточняват, че Парламентът е компетентен да се произнася само по възраженията относно прилагането на Акта за избирането, като се изключват тези, свързани с прилагането на национални разпоредби.

- 70 В това отношение следва да се подчертае, че изразът „избирателна процедура“ в член 8, параграф 1 от Акта за избирането се отнася не само до правилата за гласуване и за разпределяне на мандатите, но и — противно на поддържаното от жалбоподателя — до правилата за избираемост на членовете на Парламента. От това следва, че неизбираемостта, довела до отнемането на мандата на г-н Junqueras i Vies съгласно испанския изборен закон, действително спада, както постановява Общият съд, към „избирателната процедура“, уредена от националното право по смисъла на член 8, параграф 1 от Акта за избирането, чието спазване не подлежи на контрол от страна на Парламента.
- 71 Накрая, възражението за незаконосъобразност, повдигнато от жалбоподателя при условията на евентуалност срещу член 13, параграф 3 от Акта за избирането и член 4, параграф 7 от Процедурния правилник, трябва да се отхвърли като недопустимо, тъй като е повдигнато за първи път в рамките на производството по обжалване (вж. в този смисъл решение от 4 март 2020 г., *Marine Harvest/Комисия*, C-10/18 P, EU:C:2020:149, т. 124—126).
- 72 От всички изложени съображения следва, че тъй като декларацията от 13 януари 2020 г. има чисто уведомителен характер и следователно не произвежда задължителни правни последици, които могат да засегнат интересите на жалбоподателя, като изменят съществено правното му положение, Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че искането на г-н Junqueras i Vies за отмяна на тази декларация е било насочено срещу акт, който не може да бъде предмет на жалба за отмяна на основание член 263 ДФЕС.
- 73 От това следва, че първото, второто и третото основание за обжалване трябва да се отхвърлят.

По четвъртото основание

Доводи на страните

- 74 С четвъртото си основание г-н Junqueras i Vies оспорва мотивите, с които Общият съд отхвърля като недопустимо искането му за отмяна на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г. Той упреква Общия съд, че е опорочил обжалваното определение с грешка при прилагане на правото, като е постановил, че инициатива на председателя на Парламента, приета на основание член 8 от Правилника за дейността, не обвързва компетентните органи на държавите членки и не поражда никакви последици за правното положение на съответния член на ЕП.
- 75 Парламентът и Кралство Испания считат, че това основание трябва да се отхвърли.

Съображения на Съда

- 76 От точки 103—106 от обжалваното определение е видно, че за да отхвърли като недопустимо искането за отмяна на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г., Общият съд се основава главно на факта, че поради липса на изричен отговор от страна на председателя на Парламента по това искане и тъй като липсват разпоредби или особени обстоятелства, които да позволят да се приеме, че е налице мълчалив отказ, това искане е било насочено срещу несъществуващ акт. Само за изчерпателност Общият съд уточнява в точки 107—137 от обжалваното определение, че дори да се предположи, че декларацията от 13 януари 2020 г. разкрива наличието на мълчалив отказ по искането от 20 декември 2019 г., искането на жалбоподателя за отмяна на този отказ при всички положения би трябвало да бъде отхвърлено като недопустимо, тъй като е насочено срещу акт, който не може да бъде предмет на жалба за отмяна. Всъщност според Общия съд за разлика от отговора по искане за защита на привилегиите и имунитетите, направено на основание член 9 от Правилника за дейността, предприемането на инициатива за потвърждаване на привилегиите и имунитетите на член на ЕП на основание член 8, параграф 1 от този правилник е въпрос, по който председателят на Парламента има оперативна самостоятелност, и следователно тази инициатива не обвързва компетентните национални органи, нито поражда правни последици за положението на съответния член на ЕП.
- 77 Що се отнася до основните мотиви на Общия съд, жалбоподателят само посочва хронологията на фактите, които предхождат искането от 20 декември 2019 г., без да обяснява по какъв начин въз основа на тази хронология може да се направи изводът, че мълчанието на председателя на Парламента по това искане представлява мълчалив отказ. При тези обстоятелства трябва да се приеме, че тези доводи са недопустими. Те не могат да оборят извода на Общия съд, че жалбата, подадена от жалбоподателя за отмяна на отхвърлянето на искането от 20 декември 2019 г., е насочена срещу несъществуващ акт.
- 78 При тези обстоятелства останалите доводи, развити от г-н Junqueras i Vies в подкрепа на четвъртото основание по жалбата и насочени срещу изложените за изчерпателност мотиви на Общия съд в точки 107—137 от обжалваното определение, трябва да се отхвърлят като неотносими.
- 79 От това следва, че четвъртото основание за обжалване трябва да се отхвърли, а оттам и жалбата в нейната цялост.

По съдебните разноски

- 80 Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник, когато жалбата е неоснователна, Съдът се произнася по съдебните разноски.
- 81 Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.
- 82 След като Парламентът е направил искане за осъждането на жалбоподателя и последният е загубил делото, той следва да бъде осъден да понесе, наред с направените от него съдебни разноски, и тези на Парламента.

- 83 Съгласно член 140, параграф 1 от Процедурния правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия, държавите членки и институциите, встъпили по делото, понасят направените от тях съдебни разноси. Ето защо Кралство Испания, встъпила страна в настоящото производство по обжалване, понася направените от него съдебни разноси.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

- 1) Отхвърля жалбата.**
- 2) Г-н Oriol Junqueras i Vies понася, наред с направените от него съдебни разноси, и тези на Европейския парламент.**
- 3) Кралство Испания понася направените от него съдебни разноси.**

Подписи